

زانكویا دهوك
ریقه‌بەریا ئەندازیاری و پرۆژان

ناقى سیاسەتەى: سیاسەتا لیژنا سەرپەرشتیاریا پرۆژان ل زانکویا دهوك

ژمارا سیاسەتەى: UoD-POL-DOEP-015

ژمارا وهشانی: ٠١
بهرواری وهشانی: ٣ ئاداری ٢٠٢٤
بهرواری رهسهن یی دەرچوونی: ٣١ تشرینا ئیکی، ٢٠٢٣

سیاسهتا لژنا سهرپرشتیاریا پروژان ل زانکویا دهوک

نارمانجا سیاسهتی:

ئه ف سیاسهته ل سهر ههمی کارین شارستانی و بیناسازی جیبهجی دبیت، ژلای بیلیندهران فه دهیته ئهجام دان ل کهمپا زانکویا دهوک، دهستهواژا "کار" ئامازه ب ههمی وان چالاکیان دکمت کو پیدقی ب ئافاکرنی، ویرانکرن، چاکرن، یان نویژمنکرن ژیرخایهن، یان چالاکیین وهک ئامادهکرن جهی، ههلوکولین، ههلسان، ئافاکرن، بیناسازی، دانانا کهرهستان، دیکور و تمامکرن، ههرومسا ئهو خزمهتگوزاریین لاهمکین کارا وهک، ههلوکولینیت ژیرنهر، نهخشهکیشان، خزمهتگوزاریین وهک ههف. ههمی کارین بیناسازی بخوفه دگریت، وهک کارین شارستانی، میکانیکی، کارهبایی، و کارین پهوه نندیدار.

نقیسینگه ها بهرپسیار

ریقه بهریا ئه ندازیاری و پروژان، یهکا دارشتنا سیاسهتین زانکوی، سهروکی زانکوی.

بهرپرسی جیبهجیکار

سهروکی زانکویا دهوک.

میژوویا سیاسهتی

بهروارا پهسه ندرنا ههمیشهیی: تشرینا ئیکی، ۲۰۲۳

میژوویا دوماهیك گۆهورین: ۳ ئاداری ۲۰۲۴

دهیته جیبهجیکرن بو

ئهندامین لژنا سهرپرشتیاریا پروژهی، ریقه بهریا ئه ندازیاری و پروژان

بهیانناما سیاسهتی

ههر پروژهمهك بو باشکرن ژیرخایهنا زانکویا دهوک دقیت ب سهرکهفتیانه تهمام بیت. پیدقیه پروژه ژلای بیلیندهرهکی تهمام بیت و ژلای ریقه بهریا ئه ندازیاری و پروژان سهرپرشتی بو بهیته کرن.

سیاسەتا لژنا سەرپەرشتیاریا پرۆژان ل زانکویا دهوک

پرۆژێ پێکهاتی کاری دێ یێ سەرکەفتی بیتن ئەگەر پێشبێنیت بەرنامی زانکویی و لایەنیت پەيوەندیدار جێبەجێکەت ل گۆرهی ئەقار پێشەڕین خوارێ:

- ئەنجامین چاوەڕێکری بەر هەم بێنیت وەک د پرۆژێ بەلگەنامی دا هاتیە پێناسەکرن.
- ب کوالیتیهکا دیارکری،
- ددەمی خودا،
- د بودجا دیارکری دا،
- خو دویرکرن ب زیان گەهاندنا خەلکی و ژینگەهی ب ریکا سیاسەتا رێفەرنا مەترسیا.

پێناسە

سەرپەرشتیار: ب شێوەیهکی ئاسایی ئامازێ ب نوینەرەکی یان تاکەکی دیارکری دکت ل زانکویا دهوک کو سەرپەرشتی و رێفەرنا پرۆژە بکەت ژ لایێ بەلێندەرەکی دەرەکی و پشتراستبون ژ پابەندبوونا تایبەتمەندیین پرۆژە و پێداویستیان.

لژنا سەرپەرشتیار: لژنە ژ رێفەرنا ئەندازیاری و پرۆژان و ستافی (دارای، یاسای، هتد.) پێکهاتیە. کو ژ لایێ رێفەرنا قە پێشینیار کریه و ژ لایێ سەرۆکی زانکویا دهوک قە پەسەندکریه. بەلێندەر: قەواریهکی یاسایی پەیدا دکت بو دروستکرنا کاران لژیر گریهەستا بیناسازی. سەرپەرشتیاری بیناسازی: کەسەکه یان لژنەکه کو ژ لایێ بەلێندەری دھیتە پێناسەکرن بو سەرپەرشتیا کاران. پێتقیهگر یهستی دا ئامازە ب وئ چەندێ کر بیت کا کی سەرپەرشتیاری بیناسازییه.

سیاسەت

لژنا سەرپەرشتیار

- 1- لژنا سەرپەرشتیار بو هەر پرۆژەکی ل سەر بنهمایی قەبارێ پرۆژێ دامەزراندی. رێفەرنا رێفەرنا ئەندازیاری و پرۆژان پێشینیارا وئ لژنێ دکت یا کو ژ لایێ سەرۆکی زانکویی قە هاتیە پەسەندکرن.
- 2- پێتقیه ئەندامیت لژنێ تایبەتمەندین ل جورێ پرۆژە و هەمی ئەو بواری پێدقی.
- 3- پشتم بەستن ب قەبارە و جورێ پرۆژە، هەر پرۆژەکی لژنا خویا تایبەت یا هەمی، هەندەک جارا دبیت لژنەکا دیارکری پتر ژ ئیک پرۆژە د هەمان دەم دا دیارکربیت. ل دیق و مەختی لژنێ و بارگرانی وئ دمی نیت.

سیاسەتا لژنا سەرپەرشتیاریا پرۆژان ل زانکویا دهوک

- ٤- دقیت لژنه دماوئ کار کرنی دا پروسا QP-DOEP-01 جییهجیکەت و هەمی ئە و شیوازین دقئ پروژە ی دا ئاماژە پئ کری دقیت بەردەوام بن.
- ٥- دقیت لژنئ هەمی بەلگەنامیت پەیوەندیدار ب پروژە ی هەبن ژ دەستپیکئ، کوپیهکا ریکەفتنئ، وپلانەکا کار کرنئ بو کاران بدانیت.
- ٦- پیتقیه رونکر نهکا کورت ل سەر قئ سیاسەتئ بدانن بو بەلێندەری بەری دەستکار کرنا پروژە ی بکەن.
- ٧- ئەرکئ بەلێندەری و نوینەرئ بەلێندەری یه بو سەرپەرشتیار کرنا کاری، پلاندانان بو پیشکەفتنا کاری، و پشتر است کرنا کونترولا جورایەتی، هەر وەسا ئەرکئ لژنا سەرپەرشتیارە چاقدیریا هەمی پینگاڤین پروسا بنیات دانئ بکەت ژ دەست پیکئ هەتا دوماهیکی.
- ٨- ل گورە ی تایبەتمەندیین عیراقی، لژنا سەرپەرشتیارا پرۆژان رولەکئ گەنگ هەیه د جییهجیکرنا پرۆژین ئەندازیاری، ئەف لژنه بەرپرسن ژ فان ئەرکین خوارئ:

- **پەسەندکرنا ماددان و کەرەستان:** لژنا سەرپەرشتیار پێداچوونئ و پەسەندکرنا دکەت ل سەر وان ماددان و کەرەستان کو دپروژە ی دا هاتینه بکار ئینان و پشت راست دبن ژ جورایەتی و پابەندبوون ب وان کەرەستە و ماددان بین ب ستاندر و تایبەتمەندیین عیراقی.
- **چاقدیریکرن و پشکنین:** لژنا سەرپەرشتیار ب بەردەوامی چاقدیری و پشکنینا جییهجیکرنا پروژە ی دکەت بو پشتر استبوون ژ پابەندبوونا ستاندر و تایبەتمەندیین ئەندازیاری. ئەو تاقیکرن و پشکنین پێدقی ئەنجام ددەن، هەلسەنگاندنا جورایەتی ئەنجامدکەن، و هەر لاوازیهک یان نیگەرانیهکئ دیار دکەن.
- **راپورت و دەرکردنا باوەرنامئ:** ل سەر بنەمای پێداچوون و ئەنجامین چاقدیریکرنئ، لژنا سەرپەرشتیار راپورت و بروانامین پێدقی دەرکەت، ئەف بەلگەنامە ئاماژئ ب پیشکەفتن و پابەندبوونا پروژە ی ب ستاندرین ئەندازیاری دکەن. و تیشکئ د ئیخنە سەر هەر کیشەکا تەکنیکی، پیشینیارا باشتەر کرنئ پیشکش دکەن، و پیشینیارا گۆهورینا دیزاینی دکەن ئەگەر پێدقی بیت.
- **پەیوەندیین خودان پێدقیان:** لژنا سەرپەرشتیار کار دکەن دگەل خودان پێدقیین پروژە ی وەک قەوارئ حکومی، بەلێندەر، راولێکارین ئەندازیاری. ئەو پەیوەندی و ریکەستتیت بەردەوام پشتر است دکەن بو ئاسانکرنا هەماهنگیهکا نەرم و پابەندبوون ب ستاندرین ئەندازیاری عیراقی و بجەئینانا ئارمانجین پروژە ی.

سیاسەتا لژنا سەرپەرشتیاریا پرۆژان ل زانکویا دهوک

- **پیداچوونا تهکنیکی و دارای:** سەرپەرشتیار لژنای دقیت بهر پرس بیت ژ ئه نجامدانا پیداچوونا تهکنیکی و دارایی یا پرۆژهی. ئه وه لسه نگاندا جیه جیکرنا پرۆژهی دکه، پابه ندبوون ب تایه تمه ندیان، خه رجیێ چاقریکری، وه لسه نگاندا به رفه ده بو جیه جیکرنا و جورینی دکه،
- **ب شیوه کی گشتی، لژنا سەرپەرشتیار ئارمانجا و ئ پشت راستبوونه ژ پابه ندبوونا تایه تمه ندیێ** ئه ندازیاری وب بده ستفه ئینانا به رزترین جورینی ل جیه جیکرنا پرۆژهی، و پشتر استبوون ژ سلامه تی و به رده وامبوونی. ئه وان روله کی گرنگی هه ی دگه رهنیا پابه ندبوونی ب ستانده رین ئه ندازیاریێ عیراقی و دابینکرنا پیداویستیێ کومه لگه هه ی.
- ۹- سەرپەرشتیار دقیت ئاگه هدار بن ژ هه ر رینمایه کا بده نه به لینه ده ران و داخازیێ ژ به لینه ده ری بکه ت ب شیوه کی دیارکری کارین خو ئه نجام بده ت، نه کو ئه و ئه نجامین به لینه ده ر دقیت بجه یینی، سەرپەرشتیار نابیت رینمایا بده نه "تایه تمه ندیێ" کو د به لگه نامیێ گریه ستی دا نه هاتنه دیتن، ب قی شیوه ی به رپرسیار هتیێ کاریگه ر دکه فنه د ستوی سەرپەرشتیاران دا.
- ۱۰- ده می به لینه ده ر پشینیاریا خو پشکیش نه که ت و پسیاری ژ سەرپەرشتیارا دکه ن کا چه واکا بریقه بچیت، مه ترسیه بو سەرپەرشتیارا کو ب فره می چاره سه ری که ی بو پشینیاریا سەرپەرشتیاری پشکیش بکه ت. دق دخی دا هه می ئه گه ر هه نه کو هه ولین وان شکه ستی بین، ژ به ر هه ر گانه ده ک، دئ که فیه سه ر ستوی سەرپەرشتیاری. ئه گه ر پیدقی بکه ت، به لینه ده ر پیدقیه راویژکاریا شارازا ل جه ه کی ده رکی وه ر بگریه ت کو به لینه ده ر بتنی ژئ به رپرسیار بیت.
- ۱۱- کاری لژنای ب گه هاندا راپورتا دویمه ی که ی بو ریقه به ریا ئه ندازیاری و پرۆژان ب دوماهی ده نی داکو بو سه روکی زانکویا دهوک به یته هه رتن.

ته له ه بو سەرپەرشتیار بی ئاگه ه

- ۱- هه ده ک جارا سەرپەرشتیار دشین باومه ری که زور ب به لینه ده ران بین. سەرپەرشتیار دبیت رینمایه کی ده ریخیت بو چاره سه رکرنا کارین خه لمه ت و ب ساده ی دزانیه ت کو به لینه ده ر دئ پابه ندبیت، کو ب شیوه کی درنده نه دئ پرۆژهی تیکشکینیته ده ما کاره ک ددیقا شکه ستن ئینا.
- ۲- ته له ه کا دی سەرپەرشتیار دشین ب که فنه ناف ئه وه کو ئاماده ی کومه بونه کی بن کو بتنی بابه تین گرنه گ گفتوگو و بکه ن، به لی دوی ده می ئه فنه نه هیته تومار کرن، یان د خوله کیێ کومه بونی یان ب نامیه کی ژ

سیاسهتا لژنا سهرپهرشتیاریا پرۆژان ل زانکویا دهوک

- سرپرشتیاری بو بهلیندەری کو تێگەشتنا سرپرشتیاری دگفتوگویی دا دئینته پیش. ئەگەر ئەفە بیتە ناوکیەک، توماراً نفیسینەکا هەفچەرخ هەمی دەما باشترە ژ بیرەوەر یەکا بی بەلگە.
- ۳- هەر وەسا خولەکین کو موبونا جەبی گەلەک جار ان نه دتەمامن، ژ بەر هندی دبیت شکەستنی دگفتوگو کرنی دا بینیت ل سەر بابەتین سەرکی ددەمەکی دا ب هویری بابەتین ب سانهی تومار دکن. دبیت ژ بەر هندی کو نه ئەو لایەنی خولەکان دنقیسیت و نه لایەنی دی بو گفتوگویان نهقیت تومارەکا گشتی بنقیسن ل سەر بابەتان کو گازندەکا مەزن بو سەرپرشتیار و بهلیندەر دروست بکەت.
- ۴- پێدقیه سەرپرشتیار لیستەکا گرنگ دروست بکەن بو نمونە، سەرپرشتیار دقیت د ماوی ۲۸ روژان دا بریارەکا نفیسکار بەدت. ئەگەر وی کاری نەکەن، ئەوان هەلسەنگاندن و ئارستەکی بەرچاکی هەمی بو درێژکرنا دەمی.
- ۵- ب هەمان شیوه، ئەگەر سەرپرشتیار نەشیا باوەرناما پێشکەفتنی دەربخیت د ماوی ۱۴ روژان دا پشتی وەرگرتنا داواکاریا پێشکەفتنی، داواکاریا پێشکەفتنی دبیتە باوەرناما پێشکەفتنا جیبهجیکار، رەنگەدان نەرینی دبیت ل سەر سەرپرشتیاری ئەگەر بریارین خو د دەمی خودا نه دەت.
- ۶- هەندەک جارا سەرپرشتیار گازندێ دکن کو پێدقیه دەمەکی زور تەرخان بکەن بو بەرچاقرن و هەلسەنگاندنا کیشیت جورا و جور ژبو هندی بگەنە هەلسەنگاندنەکا هویر و یا ب تەمامی هژمارتی، باشترە د دبار و دوخەکی ب فی شیوهی بریارەکا باش بدن کو بشین د چارچووەکی کاتی یی گونجای دا پێداچوونی بکەن ، ب مەبەستاراستقەکرنی ددەمین بهیت دا و یا دیار بیتن باوەرنامین پارەپێدانی هەمی گافا د بەر دەست بن.

رایور تکرنا رویدانہ کی

سلامتی بہر پر سیار متیا بہلندمریہ ل جھی کاری۔ ٹہرکی لڑنا چاڈیری جیہجیکرنا رینمایانہ بو راپور تکرنا ہر رویدانہ کی۔ ہر وسای پندقیہ لیژنہ بریاری بدہت کا سر پر شتیار بیناسازی دقت چکمت ہمتا ہاریکاریا ہوار ہاتنی بگہیت۔ دقت لڑنی پندقی ب ہندی ہہیتن کو سر پر شتیار بیناسازی زانیاری دہر بارہی ہاریکاری دہستپیکی ہہن وک چارہ سر کرنا سوتن، برین، شوک، و ئہنجامدانا زیندیکرنا دلی (CPR)، ژیرنا پاشماوان ژ چاقان، چارہ سر کرنا ژ ہراویوونی۔ نہ ہمی رویدان و راپورت وک ہفن۔ ہر کہہ کی پندقی ب سیاست و پیرا بوونیت جہخت ہمیہ بو راپور تکرنا ہر رویدانہ کی، دیار کرنا کیشین سلامتی بہر پر سیاری ل قوناغین پلاندانانی دا دقت بہینہ شلو فہ کرن۔

سیاسەتا لژنا سەرپرەشتیاریا پرۆژان ل زانکویا دهوک

- سلامەتیا جەئ کاری بەرپرەشتیارا سەرپرەشتیارێ بێناسازیە ل ژێر رێنمایێن رێقەبەریا سلامەتیی.
- بێدقیە تێگەهشتنەکا درست و سلامەتی هەبیت د بکارئینانا ئامیرەیان ، و چاکسازیا ئامیران دا، و تەکنیکێن بێناسازی دقیت پێش بکەفێن دەمێ کومبوونیت بەری دروستکرنێ و دەمێ دروستکرنێ دا.

ب دو ماهیک ئینانا گریبەستێن بێناسازی (دوماهیەک ئینانا ریکەفتنا)

دوماهیەک ئینان ب گریبەستێ ئیکە ژ بهێزترین چارەسەریا کو زانکویی یا هە ی بەرامبەر بەلێندەری، ب تایبەتی دەمێ بەلێندەر خەمسار بیت.

چەندین حالەتێن جیاواز هەنە کو دبیت زانکو نەچار بیت دوماهیەک ب گریبەستێ بێنیت. بشێوەکی گشتی، لایەنەکا ژبەر شکەستنا لایەنەکی دیتەر د جێبەجێکرنا پابەندبووان دا ل ژێر گریبەستێ، یان ئەگەر لایەنەکی دی سەر پێچیا بنەرەتی گریبەستێ ئەنجام دا بیت.

دوماهیەک ئینان ب گریبەستێ

گریبەستێن بێناسازی ب شێوەکی گشتی وان دەستەواژا دا بین دکەت کو پەيوەندی ب دوماهیەک ئینانا گریبەستان هەیه، هەر لایەنەکی ماف هەیه بو دوماهیەک ئینانا گریبەستێ، و ئەو دەرئەنجامێن ب دوماهیەک ئینانی دەر دکەفێن، ب شێوەکی نموونە، دو جورێن دەستەواژێن دوماهیەک ئینانی هەنە: "دوماهیەک ئینان بو سانه هی بوونی" ریکێ ب دوماهیەک ئینانا گریبەستێ دێنن بو هەر ئەگەر مکی هەبیتن ، "دوماهیەک ئینان بو خەمساری"، مافی دوماهیەک ئینانا گریبەستێ ژبەر خەمساریا کاری.

ل گریبەستێن باشێن بێناسازی دا، هەندەکا جارا سەر لایەنی بی گۆنە هەژێ "ماوهمەکی لیبورینی" یی دیار کری پستی ناگەهاریا ئیکیدقیت هەبیت ، دوی ماوهمی دا دەر فەتەکی ددەنە لایەنی سەر پێچکار بو راست فەکرنا سەر پێچیا دگریبەستێ دا، هوکارێن بخوڤەدگریت: راگرتنا بەلێندەر مکی بیی هوکار مکی بەرچاڤ/ بجهێلانا کاری؛ یان شکەستنا بەلێندەری د رێقەبەریا کاری دا ب شێوەکی ریک و پیک؛

- پابەندنەبوون ب فەرمانەکی دگەل داخوازیکرنێ ژ بەلێندەر ان بو ژبیرنا کاری/کەلوپەلان.
- نە ریکەفتن دگەل گریبەستێ/چارەسەر نەکرنا کێشان؛
- ریکەفتنەکا نە سەر مکی بیی راز مەندیا پێشیی یا خودان کاری؛

سیاسهتا لژنا سه‌ر په‌رشتیاریا پرۆژان ل زانکویا دهوک

- شکه‌ستن د ئی‌مناهی‌ا گرێه‌ستی، وه‌ک به‌نده‌کا جێه‌جێکرنی.

تومارین پیدفین پیه‌ه‌ندی و راپورتکرنی

- دقیت لژنا سه‌ر په‌رشتیارا به‌رپرس بیت ژ سه‌ر په‌رشتیا بیناسازی و پشتر استنبوونی بکه‌ت د پاراستنا تومار ه‌کا روژانه بو ه‌می کاران و ه‌ر چالاکیه‌کا د ده‌می جێه‌جێکرن کاران دا ئه‌نجام ده‌ت.
- تومار دقیت ئه‌فین خوار ئ بخو‌قه‌بگرت، به‌لێ نه‌ دسنووردان :
- 1. که‌لوپه‌لین میکانزمی و ئاستی کاری
- 2. که‌هاندنا که‌رستان و پرووه‌ک
- 3. که‌ش و ه‌موا
- 4. ده‌مین کارکرنی
- 5. ٦ چالاکیین ب باز رگانینی ڤه‌ گریداین
- 6. چالاکیین ریشه‌به‌ریا جوری
- 7. وینه و ه‌م به‌به‌ته‌کی نه‌ گونجایی.
- ه‌مروسا پیدفیه‌ تومارین ه‌ه‌فچه‌رخ به‌ینه راگرتن، کو تومارکرن ه‌م گفتوگویه‌کا دیارکری، رینه‌مایه‌کی، په‌یه‌ه‌ندی ته‌له‌فونی، یان په‌یه‌ه‌ندیه‌کا نفیسی بو یان ژ ه‌م لایه‌نین په‌یه‌ه‌ندی‌دار.
- ه‌می تومار ل کوکه‌ه‌ین تومارین دیارکری ده‌ینه ه‌ه‌لگرتن ل گوره‌ی ریشه‌نین تومار، و ه‌م پیدفیه‌کا تایه‌ت یا دیارکریه‌ د گرێه‌ستا یاسای دا.
- تیبینی: ه‌م نه‌روونییه‌ک د وه‌رگیرانا نه‌فی سیاسه‌تیدا ه‌ه‌بیت، زفرین دی ه‌یه‌ته‌کرن بو کوبیا زمانی ئنگلیزی.

سیاسه‌ت و ریشه‌نین په‌یه‌ه‌ندی‌دار

عه‌ره‌بی، UoD-POL-DOEP-015